

**Új élet – új haza
50 történet magyar-kanadai
sorsokról**

V. Tony Hauser portréi

Canada

Több mint száz éve annak, hogy az első magyarok Kanadában új életre és új otthonra letek. A magyarok Kanadába történő bevándorlása a II. világháborút követően is folytatódott. A kommunista magyar kormány és szovjet szövetségesei ellen vívott 1956-os forradalmat és szabadságharcot követő események miatt több mint 37.000 magyar menekült vándorolt ki Kanadába, és telepedett le a kanadai kormány, magánszemélyek, segély- és jótékonyági szervezetek együttes erőfeszítéseinek köszönhetően. Ezen magyar menekültek letelepedése is hozzájárult Kanada jelentős átalakulásához, melynek eredményeképpen kialakult a ma ismert, sokszínű, multikulturális kanadai társadalom. A közelmúltban Kanadába érkezett magyarok és a már régebb óta Kanadában élő, magyar gyökerekkel rendelkező kanadaiak ma élő nemzedékei továbbra is a két ország gyarapításán és a két kultúra kapcsolatainak erősítésén fáradoznak.

A kanadai magyarok számos területen járultak hozzá a kanadai társadalom sikereihez és megújulásához. A szabadságvágytól és a kínálkozó lehetőségektől inspirált, nagy számú magyar menekültet Kanadába vonzó, sorsfordító történelmi esemény, az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulóján V. Tony Hauser fotóművész külön erre az alkalomra készített portrékiállítás, melyet a modellt ülők saját gondolatai és személyes visszaemlékezései egészítenek ki, ezen kiemelkedő kanadai magyarok emlékét és Kanada iránt érzett elkötelezettségét örökíti meg.

V. Tony Hauser Kanada egyik legkiválóbb fotóművésze. Harminc éve foglalkozik portréfotózással és szépművészeti munkák fényképezésével. A legfőképpen portréiról híres fényképész esztétikai megfontolásokból és a fotók minél hosszabb élettartamát szem előtt tartva fekete-fehér fotókat készít. Hauser a Torontóban megalakított, fotóművészeket egyesítő PhotoSensitive művészeti csoport tagja, akik kiállványukban a fényképezésben rejlő erőt mint a társadalmi célok elérésének egyik eszközét említik. V. Tony Hauser munkái olyan jeles gyűjteményeket gazdagítanak, mint például a Canadian Museum of Contemporary Photography (Kanadai Modern Fényképészeti Múzeum) vagy a Library and Archives Canada (Kanadai Központi Könyvtár és Levéltár) kiállításai. Hauser fotóiból számos művészeti album készült, melyek közül itt csak kettőt, a Facing Artists (Művészekkel szemközt) és a The Power of Passion (A szenvedély ereje) című kiadványt emeljük ki.

Az itt bemutatott utazó kiállításunkon látható ötven portré – a Kanadai Központi Könyvtár és Levéltár támogatásával – végül a Portrait Gallery of Canada (Kanadai Arcképcsarnok) gyűjteményében kerül elhelyezésre.

A PORTRÉALANYOK FÉNYKÉPEIHEZ TARTOZÓ VISSZAEMLÉKEZÉSEK

Gabor H. Apor

producer, rendező, kommunikációs tanácsadó, a Queen's Golden Jubilee Medal érem birtokosa

Ó, Kanada!

Sehol máshol nem lelhetek otthont!

Ó, Kanada!

Sehol máshol – tudom – ily életet nem lelhettem volna!

Ó, Kanada!

Halandóként Kanadát gyarapítani nagy kegy a sorstól!

Ó, Kanada!

Köszönöm Néked!

László Barna

a Barna Alper Productions Inc. vezérigazgatója és elnöke, a Da Vinci's Inquest, a Milgaard, a Turning Points of History és a Romeo Dallaire vezérezredes által írt Shake Hands with the Devil producere

1957 januárjában érkeztünk Halifaxba, a 21-es mólón tett minket ki a hajó. A szüleimnek nagyon nehéz élete volt Magyarországon mind a fasizmus, mind pedig a kommunizmus alatt. Azt mondogatták, hogy egy olyan országban szeretnének élni, ahol a politikusok pályájuk végén visszavonulnak, nem pedig kivégzik őket.

Magyarországon édesapám ügyvéd volt. Kanadában az első munkahelyén, a Players Tobacconál takarítómunkásként dolgozott. Mindig azt mondta, hogy jobban örül annak, hogy Kanadában vécéket tisztíthat, mintsem hogy a sztálinista Magyarországon ügyvédi gyakorlatot folytasson.

Montrealban nőttem fel, az előadó-művészetbe, a színházba és a filmbe pedig akkor szerettem bele, amikor a McGill Egyetemre jártam.

Szerencsésnek érzem magam, hogy dráma és dokumentumfilm formájában alkalmam nyílt számos kanadai történetet filmre vinni. Nagyon boldog vagyok, hogy munkám révén sikerült visszajuttatnom valamit annak az országnak, amelyik a családomnak a szabadságot hozta el.

H. Thomas Beck, C.M., O. Ont., B.Sc. Eng., P.Eng.

Magyarországot a II. világháború előestéjén hagytunk el az édesanyámmal. Angliába utaztunk, hogy megfelelő iskolába járhassak. Ám sosem tértünk vissza Magyarországra. A következő 11 évet Londonban töltöttem, ahol villamosmérnökként végeztem.

1950-ben meglátogattam Kanadában élő anyámat és családjának azon tagjait, akik túléltek a háborút. Nem volt szándékomban maradni, de nem tudtam ellenállni azoknak a nagyszerű lehetőségeknek, amiket ez a csodálatos ország tartogatott.

Az anyám és én megvettünk egy kisvállalatot, ami az elkövetkező tizenkét év alatt kinőtte magát: ez a mai Noma Industries Limited.

Az üzleti világban aratott sikereimhez nagyban hozzájárult, hogy kulturális eseményekből és a jótékonykodásból is kivettem a részemet. Többek között a Torontói Szimfonikus Zenekar elnöke voltam, és a United Way mozgalmat is támogattam. Mindig is elsődlegesnek tartottam, hogy annak a közösségnek és annak az országnak, ahol élek, én magam is visszajuttassak valamit abból, amit tőle kaptam.

Kanadában minden lehetséges azok számára, akik valóban meg szeretnék változtatni a világot.

Catherine E. Bélanger (született Hidasy Katalin Erzsébet) köztisztviselő, Patron of the Arts (művészetek patrónusa)

Kanadában tanultam meg, mi az a demokrácia, hogy milyen szép az angol és a francia nyelv, valamint az óslakosok kultúrája, továbbá hogy mi az előnye annak, ha a kisebbségeket, a nyelvi és az emberi jogokat valóban megvédik. Kanadában nem kellett végre katonáktól, tankoktól félnem, nem kellett kenőpénzt fizetnem, és nem kellett attól rettegetem, hogy ha kimondom a véleményem, akkor bebörtönöznek.

A legfelelőbb viszont az, hogy Kanadában közmegegyezés van arról, hogy békében éljenek és kölcsönösen tiszteljék egymást az emberek, hogy mint nemzet együtt gyarapodjanak, és hogy ebből a gyarapodásból az őket befogadó közösség számára is visszajuttassanak valamit. A hidegháború alatt volt egy rövid időszak, amikor a származásom miatt gyanú vett körül. Nem is olyan régen pont ezeket az időkét idézték fel bennem muzulmán-kanadai barátaim beszámolóí és aggodalmái.

Az állampolgársággal persze felelősség is jár. A továbbiakban is aktívan kiveszem részemet Kanada gyarapításából: főként a művészetek és Kanada sokszínűségének pártolása révén. Míg Magyarország a szabadságjogaiért küzd, Kanada, a hazám, továbbra is elől jár a világ nemzetei között. Nagy megtiszteltetés számomra az, hogy mind a két nemzethez fűznek szálak.

Andrew Benedek

a Zenon Environmental Inc. alapító elnöke és vezérigazgatója

1956-ban, 13 éves koromban egyszer csak Ausztriában találtam magam a szüleim nélkül. A nagynénémmel és fiával együtt Kanada fogadott be. Hajón érkeztünk Québec Citybe közvetlenül a 14. születésnapom után.

Kanadában az első időkben embertelen körülmények között dolgoztam egy évig. Aztán elvégeztem a középiskolát, miközben éjjel és a hétvégéken is dolgoztam. Amikor bekerültem a McGill Egyetemre, mérnöki szakra, egyenesbe jött az életem: az ösztöndíjnak, a nyári munkának és a megnyert pókerjátzmáknak köszönhetően már arra is futotta, hogy lányokkal randizzam.

Így visszanezve úgy tűnik, nagyon nehéz sorsom volt. Akkoriban mégis nagyon könnyűnek látszott. Talán azért volt könnyű, mert szerettem Kanadát, és mert itt nem kellett félni se a kormánytól, sem pedig mások előítéleteitől. És persze Kanadában az ember mindig azt érezte, hogy a jövője csak tőle függ.

Már kisgyermekkoromtól – mikor még Magyarországon éltem – úgy képzeltem, hogy azért vagyok a földön, hogy a világot jobbá tegyem. 1963-ban világossá vált előttem, hogy a vízszennyezés egy olyan óriási probléma, amelyre megoldást kell találni. Én pedig felkaroltam az ügyet. 1980-ban megalapítottam a Zenont, ami az évek során a globális vízválság megoldásában szerepet játszó vállalatok egyike lett.

Eva Czigler

műsorvezető

1956. december 24-én érkeztünk Torontóba. Borzalmasan hideg volt, a táj teljesen idegennek hatott, a beszélt nyelvet pedig nem értettük. A szüleim viszont boldogok voltak: sok éves küzdelem után végül sikerült elszökniük az először a náci, aztán a kommunista elnyomás alatt szenvedő országból. Megérkezésünk után egy héttel szüleim már munkát találtak egy kórházban: az édesapám, Czigler István gondnokként, édesanyám, Magda pedig mosogatólányként dolgozott. Estéknként angolt tanultak, és irodákat takarítottak. Sohasem panaszkodtak. Nagyon is szerencsésnek és kiváltságosnak érezték magukat, hogy itt lehetnek.

A szüleim minden lehetőséget megragadtak, amit Kanada számukra tartogatott, és szívós munkával párosult elszántsággal egy pár éven belül a kórházi elfoglaltságot a saját divatruha-kereskedésükben végzett munka váltotta fel. A mai napig a Czigler család minden évben összegyűlik szenteste, és egy pár pohár jófajta burgundi bor társaságában megünneplik, hogy azon a hideg, decemberi napon a szerencse jóvoltából 1956-ban megérkeztek Kanadába.

Számomra Kanada azt tartogatta, hogy tanúja lehettem annak, amint a szüleim ebben az országban elégedetten élnek. Anyámnál és apámnál nem volt hálásabb kanadai ebben az országban: hálásak voltak azért, hogy kemény munkával elérhetek valamit; hálásak voltak, hogy végre kifejtették politikai nézeteiket; hálásak voltak, hogy mind a két lányuk jó oktatásban részesült, és a szakmájukban tudtak elhelyezkedni.

Bár édesapám sokat utazott a világban, mindig elmondta, mennyire szerencsésnek érzi magát, hogy ebbe a csodaszép országba térhet haza.

Én magam is pont így érzek!

***Janos Csaba
hegedűművész, a Canada's National Arts Centre Orchestra zenekar alapítója
és tagja***

Ha valakinek háttal kell fordítania egész korábbi életének, az nagyon fájdalmas is tud lenni. Ám amikor én erre rákényszerültem, akkor még csak 18 éves voltam, és az egész dolog pusztán kiváló kalandnak tűnt. Nyilvánvalóan valaki számára, aki a vasfüggöny mögött nőtt fel, egy olasz hajón áthajózni az Atlanti-óceán túlsó partjára, majd vonaton Halifaxból Vancouverbe utazva egész Kanadát átszelni valóságos álomnak tűnt.

Az utam során hamar felnőttem: először éttermi mosogatóként dolgoztam a Canadian Pacific Railways egyik hajóján, aztán favágóként találtam munkát, végül pedig fölmérőként helyezkedtem el. Miután egy kis pénzt összegyűjtöttem, folytattam zenei tanulmányaimat. Nagy boldogság volt számomra a Montreali Szimfonikus Zenekarba belépni, aztán pedig a National Arts Centre Zenekarában alapító tagként muzsikálni.

Nagyon szerencsés embernek tartom magam, hiszen zeneművészként nemcsak számos felejthetetlen koncerten vettem részt, hanem a koncertturnék alkalmával ennek az óriási és egyben csodálatos országnak is számos alkalommal fedezhettem fel legkülönbözőbb tájait.

***Leslie L. Dan
a Novopharm Ltd. és a Viventia Biotech Inc. alapítója***

A második világháború borzalmainak átélése után, 1947 novemberében menekültként egyedül érkeztem Kanadába. Akkoriban sok kihívásban volt részem. Az egyik ilyen kihívás az volt, hogy le kellett tennem az érettségi vizsgát angolul, hogy felvételizhessek a Torontói Egyetem Gyógyszerészeti Karára. A felvételit 1950-ben sikeresen megírtam, az egyetemi tanulmányaim során pedig mosogattam, valamint dohányföldi munkásként, favágóként és italfelszolgálóként is dolgoztam, hogy egy kis pénzem legyen.

1954-ben megkaptam a gyógyszerész diplomámat, 18 hónappal később pedig elindítottam az Interpharmot, a saját gyógyszerforgalmazó cégemet, amit 1965-ben egy generikus gyógyszereket gyártó vállalat megalapítása követett. A semmiből indulva egy 3.000 főt foglalkoztató vállalatot hoztam létre, amely Kanadában, Magyarországon és az Egyesült Államokban is jelen van.

Ma egy másik cégem, a Viventia Biotech révén főként biotechnológiával foglalkozom. A cég célja, hogy a rákos betegségek kezelése terén még hatékonyabb gyógyszereket fejlesszen ki. Meggyőződésem, hogy kutatásaink segítségével ezt a gyilkos betegséget az emberiség egyszer képes lesz legyőzni.

Tom Danziger Perlmutter **filmproducer**

Bevándorlóként érkeztünk Kanadába, hogy elfelejtsük a múltat. Nemcsak egyszerűen a múltat, hanem *a múltat*. Azt a helyet szerettük volna elfelejteni, ahol csak veszteség és pusztulás volt, azt az országot, ami annyira borzalmas volt, hogy csak egyet lehetett volna vele tenni: a föld felszínéről eltörölni. Kanada varázsa pedig pont ebben rejlett: az újrakezdésben. A családomnak Kanada olyan hely volt, ahol csak két igeidőt használnak: a jelen- és a jövőidőt. De a múltat nem lehetett ennyire könnyen legyőzni! A rémálmok még Kanadában is gyötörtek minket betegséget, halált és elmebajt ígérő látomások képében. De ironikus módon volt egy dolog, még egy dolog, ami nem hagyott nekünk békét: a saját anyanyelvünk. Még az új kifejezése is csak a régi nyelven volt lehetséges. És bárhova mentünk, mindenhol utolért minket a régi országból ismert nyelv: az énekekben, a köszönésekben, a megszólításokban. De ez sehol máshol nem volt annyira érzékelhető, mint a főutcában – a St. Laurent-ben – ahol apám megnyitotta hentesboltját. A főutca pedig maga volt az egész világ: illatok, ízek, különféle divatok és nyelvek keveredtek az új Kanada bölcsőjében. Egy olyan új Kanadáé, ahol az ember – vallási gyökerű gyűlöletét maga mögött hagyva – a saját múltját valóban feledni tudja.

Antal Deutsch **a közgazdaságtudományok professzora, McGill Egyetem**

Ha kanadai állampolgárként visszatekintek az életemre, a szabadság jelenik meg előttem. A szabadság teszi lehetővé, hogy kényelmes körülmények között azzal foglalkozzam, amit szeretek: magyarázatot találni arra, ami megfigyelhető; választ adni különféle problémákra; vagy éppen bölcsen elfogadni, hogy néhány kérdésre nem lehet elfogadható magyarázatot találni. Ha ezt a fajta tevékenységet másokkal is megosztjuk, akkor azt oktatásnak hívják. Hogy ezt mások hogyan értékelik, illetve élük meg, az kizárólag rájuk tartozik, de az oktatással-tanítással kapcsolatban én mindenképpen optimista vagyok.

Leontine (Lonti) Ebers **műgyűjtő, művészeti tanácsadó és mecénás**

Kanadai születésű vagyok, a szüleim magyarországi menekültek. Édesapám és édesanyám szülőhazájukból, pontosabban Budapestről való menekülése elég borzalmas történet. Apám bankár volt, azon az estén szökött meg, amikor az ellene szóló elfogatóparancsot kiadták. Anyám pedig zsíros kenőpénzek ellenében, oroszoknak öltözve tudta elhagyni az országot. Anyám egyik távoli unokatestvére, Geza de Kresz, a Hart House Kvartett alapító tagja segítette a szüleimet, hogy Kanadában menedékre leljenek, és új életet tudjanak kezdeni. Ez a családi történet tanított meg arra, hogy a politikai, illetve gazdasági stabilitást nem szabad készpénznek venni, és hogy helyette inkább a tartós, maradandó dolgokat kell megbecsülni: a tanulást és a tudást, a tapasztalatot és az általunk vallott elveket. A művészet iránti szenvedélyt az anyatejjel szívtam magamba, és már genetikailag örököltem. Művészeti fejlődésemhez viszont mindenképpen kellett az, hogy a magyar közösség gazdag kulturális hagyományaival nap mint nap találkozzak. Anyám, aki egyébként rendkívül jól ki tudta fejezni magát, a legegyszerűbb „anglo-ugor” kifejezést használva adta tudtára a világnak, mennyire is örül, hogy kanadai állampolgár lett, amikor jó magyaros kiejtéssel adta a világ tudtára: „*Vonderful! Really vonderful!*”

Tibor Egervari **színpadi rendező, emeritus professzor (Ottawai Egyetem)**

Magyarországi zsidóként életem első 18 évére a náciizmus és a sztálinizmus egyaránt rányomta a bélyegét. Így alakult ki bennem a gyűlölet a kizárólag egyféle világnézetet hirdető társadalmi berendezkedésekkel szemben.

Aztán mint politikai menekült kilenc évet éltem Franciaországban. Itt döböntem rá először a szabadság jelentésére.

Felnőttként életem legnagyobb részét azonban Kanadában töltöttem. Kanadában vált belőlem felelősségteljes állampolgár. Ez az ország pedig igazán különleges, a szó valódi értelmében: ellenáll a nemzetállam és a nacionalizmus kísértésének. Az ország maga óriási és – szerencsére – mint alkotás még befejezetlen. A kanadaiak pedig kiszámíthatatlanok: itt képtelenség megjósolni, mi fog történni a közvélemény-kutatások vagy egyéb előrejelzések alapján. Pont mikor a nagy lángelmék már azt hiszik, hogy végül mégis csak sikerül a társadalmat kényük-kedvük szerint befolyásolni, a társadalom egy széles és kedves mosollyal az arcán minden alkalommal kisiklik markuk közül.

Ez az Kanadában, amit annyira szeretek!

Thomas Emodi, FRAIC **építész, építészfőnök**

1975-ben egy csodaszép augusztusi napon érkeztem Vancouverbe, hogy a torontói York Egyetemen tanulmányaimat megkezdhessem. Autóval mentem Torontóba, és az úton megigéztek a Sziklás hegység és a préritartományok szépségei. Később a festői atlanti tartományok ejtettek rabul. Bár akkoriban még nem is sejtettem, ez volt életemben a második kivándorlás nyitánya: az 1956-os forradalom után ugyanis Budapestről először az ausztráliai Melbourne-be emigráltam.

1983-ban feleségemmel és gyermekeimmel végül három okból kifolyólag választottuk Kanadát: az előttünk álló lehetőségek, az országban tapasztalható általános tolerancia, valamint az oktatás és az egészségügyi ellátás kimagasló színvonala miatt. Kiváltságosnak érzem magam, hogy mind a három felnőtt gyermekem kétnyelvű, hogy széles világlátással rendelkeznek, és hogy megfelelő képzést és kulturális ismereteket kaptak ahhoz, hogy saját álmaikat ők is valóra válthassák.

Építészként és oktatóként hálás vagyok azért, hogy Kanadában szakmai tudásomat oly mértékben tudtam kamatoztatni az általam művelt szakterület tudományos fejlődése és a gyakorlati felhasználások megvalósítása érdekében, ami sehol máshol a világon nem lett volna lehetséges.

Béla W. Fejér, Queen's Councillor **ügyvéd**

Az első magyar menekültek között 1956. december 3-án érkeztem Kanadába. Az újságok nagyon érdeklődtek a magyarok iránt: én és a bátyám a *Toronto Daily Star* címlapjára kerültünk. Az újságban megjelent cikkekre felfigyelt az Upper Canada College Főiskola is (UCC), ahol aztán ösztöndíjat ítéltek meg számunkra.

A szétlőtt Budapest és az UCC Főiskola paradicsomi környezete között aligha lehetett volna élesebb kontrasztot találni. A Kanadában rejlő lehetőségek hamar kézzelfogható váltak, és arra is rájöttem, hogy a tolerancia, az emberszeretet, a béketűrés, a tisztesség és a szívós munka a legfontosabb az életben való boldoguláshoz. Az UCC Főiskola elvégzése után az egyetem, aztán pedig a jogi tanulmányok következtek: jogász lettem. Területfejlesztésre szakosodtam. Büszke vagyok arra, hogy Torontóban, Budapesten és még sok más városban megvalósult, igazán nagy és fontos projekteken volt részem.

Kanada és Magyarország tulajdonképpen a két szülőm: az a szeretet, amelyet a két ország iránt érzek, olyan, mint amikor egy gyermek egyformán szereti az édesanyját és az édesapját. Nagy Imrétől eltérően, akinek két ideológiai berendezkedés között kellett választania, én képtelen vagyok bármelyik szülőmnek vagy hazámnak háttat fordítani, a származásomat megtagadni.

Az általam, az UCC Főiskolán tanuló magyar diákok részére felajánlott ösztöndíj lehetőséget nyújt mindkét ország fiataljainak, hogy egymástól tanuljanak, és hogy egymással megosszák mind a két ország általam oly fontosnak vélt értékeit.

Tibor Fekete, B.Sc., M.Sc., P. Eng.

a Synerg Resources Ltd. elnöke; a Szechenyi Society Inc. elnöke

Mikor a kommunista Magyarországról 1956 novemberében, még diplomázás előtt elszöktem, a kanadai kormány az új élet esélyét kínálta fel számomra. 1957 januárjában érkeztem Halifax-ba: nem volt velem semmi sem, csak a remény, hogy itt majd sikerül kiaknáznom a kínálkozó lehetőségeket. Mikor a hajóról leszálltam, egy kis csomagot – egy kanadai család ajándékát – kaptam, tele a legszükségesebb dolgokkal. A Kanadai Vöröskereszt és az Ontario tartományban működő bányavállalatok segítségével pedig egy három hónapos nyelvtanfolyamon vettem részt. A tanfolyam elvégzése után a Shell cég nyári munkát ajánlott fel, és repülővel Albertába vittek. Az akkori szerény angol nyelvtudásom ellenére felvételt nyertem az Albertai Egyetemre, és így egyetemi tanulmányaimat is folytathattam.

Az elmúlt 50 év alatt mindent megtettem azért, hogy valahogy vissza tudjam fizetni az adósságomat annak az országnak, amelyik szívesen fogadott, és a lehetőségek gazdag tárházát nyitotta meg előttem. Nagyrészt gondolok itt a szakmai téren aratott sikerekre. Hogyan is tudtam volna jobban kifejezni hálámat, mint hogy saját képességeim révén felvirágoztatom új hazámat?! Ha ellenben nem csak a szűk szakmai karrieremet nézünk, figyelmet érdemel, hogy nagyon aktív voltam a művészeti és oktatási intézmények támogatása terén.

Az elmúlt 50 év fergeteges élmény volt számomra: büszkeséggel tölt el, hogy kanadai vagyok.

Ivan Fellegi

a Kanadai Statisztikai Hivatal elnöke, statisztikai ügyekért felelős államtitkár

Kanada egyike azon kevés országoknak, ahol a teljesen nincstelen bevándorló menekültet korlátlan lehetőségek várják. 1956-ban Kanada engem is tárt karokkal várt, amikor magyarországi menekültként ideérkeztem. Egy hónapon belül a Dominion Bureau of Statistics (a mai Kanadai Statisztikai Hivatal jogelődje) tisztviselői állást ajánlott számomra. A hivatal a későbbiekben anyagi támogatást nyújtott, amikor a PhD-mat végeztem. 15 év múlva helyettes államtitkári posztot ajánlottak fel számomra, 1985-ben pedig kineveztek a Kanadai Statisztikai Hivatalért felelős államtitkárnak. Sosem volt részem hátrányos megkülönböztetésben azért, mert nem kanadai születésű vagyok.

Bízom benne, hogy Kanadát mindig is a pártatlanság, a fanatizmus elutasítása, az emberi értékek és a társadalmi szolidaritás melletti elkötelezettség jellemzi majd. Tudom, hogy Kanada minden, idegenből visszatérő polgára számára örömet tartogat. Hiszen bármivel is kecsgett egy másik ország, pont ez az öröm az, ami Kanadába mindig visszahoz.

Thomas Fried, M.D., FRAC, FACSM

1956 decemberében a bécsi Kanadai Konzulátusra mentem, hogy a bevándorlási vízumot kiváltsam. Percek alatt megkaptam Kanadába a vízumot, és még az utazáshoz szükséges jegyeket is odaadták, amellyel nemcsak én, hanem még a családom is ingyen utaztunk Kanadába. Ott egy olyan családnál helyeztek el bennünket, akik önként vállalták, hogy magyar menekülteknek segítenek.

Miután Kanadában is elismerték a diplomámat, az Ontariói Rökkantsági Alap és Rehabilitációs Központnál kezdtem el dolgozni, és hamarosan orvosigazgatóvá léptettek elő. Később sport-gyógyszerészeti kutatásokat végeztem. Ezután felkértek, hogy legyek a Kanadai Futballválogatott Orvosi Bizottságának az elnöke: így kezdtem el a Kanadai Olimpiai Csapatnak és a FIFÁ-nak dolgozni. Később rákerültem a Kanadai Futball-hírességek Falára és a Kanadai Olimpikonok Arcképcsarnokába is beválasztották.

Nagyra értékelem a kiváló kanadai atléták és sportdiplomataik barátságát, valamint büszke vagyok a szoros, nemzetközi mezőnyben általuk elért eredményekre és sikerekre. A világon semelyik másik országban nem lett volna elképzelhető, hogy az ország nyelvét nem beszélő bevándorló ilyen sokra vigye!

László Leslie Funtek művészeti igazgató, belsőépítész, díszlettervező

Mióta az 1950-es évek elején Kanadába érkeztem Albertában élek. Díszlettervezőként, művészeti igazgatóként és oktatóként azelőadó-művészetnek szenteltem életem. Részt vettem számos új színház és hangversenyterem tervezésében, valamint Calgary első televízióállomásának kialakításában is közreműködtem. 1962-ben meghívtak a Banff School of Fine Arts főiskolára. A Színházi osztály művészeti igazgatójaként közel kétszáz darab színpadra állításában volt részem. Ezenkívül az én nevemhez fűződik a Theatre Crafts and Design program megalkotása is, amely világhírű művészek és a fiatal, feltörekvő utánpótlás-nemzedék között teremtette meg a szoros, kreatív szakmai kapcsolat alapjait.

Amikor a Kanadában általam eltöltött hatvan évre emlékszem vissza, csak reménykedni tudok, hogy magam is valamilyen mértékben hozzájárultam az ezen csodás észak-amerikai országot manapság jellemző élénk művészeti és kulturális élethez.

Eva von Gencsy

táncos, oktató, koreográfus, a Les Ballets Jazz de Montréal egyik alapítója és volt művészeti igazgatója

A tánc az életemben mindig is központi helyet foglalt el. Úgy érzem, a kanadai táncművészet és én együtt nőttünk fel.

Még Budapesten kezdtem nagyon fiatalon klasszikus balettet tanulni. 1948-ban jöttem Kanadába, és mint primadonna a Royal Winnipeg Balett-társulat tagjaként Kanadában élhettem át először az első átütő sikert. A következő hasonló sikerem Montrealban volt, a Ballets Chiriaeff-fal, amely végül Les Grands Ballets Canadiens de Montréalként vált ismertté. A harmadik nagy sikert a saját balett-társulatommal, a Les Ballets Jazz de Montréalal értem el. A társulat az általunk bemutatott tánc stílusáról kapta a nevét: balettet ötvöztünk a jazz dinamikus ritmusával. Ez pedig tökéletesen illett a bennem megbúvó magyar temperamentumhoz. Az eredmény? Egy új táncstílus!

Gyönyörű Kanada, köszönöm, hogy lehetővé tette, hogy valóra váltsam az álmaimat. Éljen a tánc mindörökké!

Attila Glatz

az Attila Glatz Concert Productions Inc. alapítója

Kanadába úgy érkeztem, mint a legtöbbször, aki politikai elnyomás alatt lévő országból jön: a szabadságvágy és az ismeretlen iránt érzett izgalom vegyült bennem. A feleségem és én Torontóban és környékén szerény körülmények között kezdtük karrierünket koncertszervezőként, aztán saját vállalkozást nyitottunk, és létrehoztuk a már több mint tíz éves Huntsville Művészeti Fesztivált. Marion és én a Bécsi Filharmonikusok hagyományává vált Újévi koncertjein nőttünk fel, és Kanadában azért kezdtünk el szívvel-lélekkel dolgozni, hogy ezt a jókedvű újévi hagyományt Észak-Amerikában is meghonosítsuk. Megtisztelő volt számunkra látni azt az elkötelezettséget, amellyel a kanadai közönség ezeknek a kedvelt, évi egyszeri, Bécs előtt tisztelgő élőzenei koncerteknek valóban hagyományt teremtett. Ami eredetileg egy Kanadát gazdagító kulturális élménynek indult, az később már bevételi forrássá is vált: *Tisztelgés Bécs előtt (Salute to Vienna)* című rendezvényeink csodálatos munkalehetőséget kínálnak kanadai művészeti és kulturális szervezeteknek egy olyan időszakban, amikor a koncerttermek általában zárva tartanak. Az, hogy a *Tisztelgés Bécs előtt* című koncerteknek ilyen nagy sikerül volt a kanadaiak körében, valamint az, hogy erőfeszítéseinket az osztrák kormány is elismeri (2005-ben arany érdeméremmel tüntettek ki minket), Kanada kulturális sokszínűségének erejéről tanúskodik.

Moshe Hammer
hegedűművész, az emberi viselkedés kutatója

Magyarországon születtem, Izraelben nevelkedtem, és valójában kanadainak érzem magam. A tanárom Jascha Heifetz és Hubáy Jenő, híres hegedűművész tanítványa, az ismert magyar hegedűművész, Fehér Ilona volt.

Bár szólóhegedűsként bejártam Észak-Amerikát és Európát, mindig örömmel térek haza Torontóba. A Beethoven találkozása Jackson Pollock-kal című, jellegzetes hangulatú, élő koncerteken én klasszikus zenét játszom, miközben nemzetközi elismertségnek örvendő festőművész fiam, Mike a színpadon alkot.

A zene szeretetét magyar gyökereimnek köszönhetem, az egyedülálló közép-európai életöröm pedig egész életemben jellemző volt rám. Az igazi csoda viszont akkor következik be, amikor az élő koncertek alkalmával az előadó és közönsége egyé válik. A számomra legkedvesebb megjegyzés azonban egy idősebb úr nevéhez fűződik, aki egyszer egy koncert után azt mondta: „Olyan szépen játszott, hogy most még a lábam is kevésbé fáj!”

Frank Hasenfratz
a Linamar Corporation igazgatótanácsának elnöke

Linda Hasenfratz
a Linamar Corporation vezérigazgatója

Kanada: a lehetőségek országa, az ígéret földje.

Dezső J. Horváth
a York Egyetem Schulich Üzleti Karának dékánja

Magyarnak születtem, az iskoláimat Svédországban végeztem, és végül Kanada mellett döntöttem. Kanada szorgalmas, toleráns, csendesesen magabiztos, és mindig nyitott az új lehetőségek iránt. Akkor jöttem Kanadába, amikor az ország éppen a multikulturális átalakulás derekán járt: amikor Kanada magához ölelte az egész világot. Nem fér kétség ahhoz, hogy Kanada legnagyobb kincse maga az ország lakosai. Ez nekünk, kanadaiaknak tetemes versenyelőnyt jelent a mai globális gazdaság kihívásai közepette.

Mióta fiatalon elhagytam Magyarországot mindig is élt bennem a vágy, hogy az emberek életét jobbá tegyem. Tudományos-oktatói pályafutásom révén pont ezt tettem. De ehhez szükség volt Kanadára, ahol álmaimat valóra tudtam váltani. Szilárd meggyőződésem, hogy Kanada és az ország lakói előtt nagy lehetőségek állnak a jövőben. Remélem, hogy nekem is sikerül Kanadának visszaadni mindazt, amit tőle kaptam.

George Jonas

író

Ötven évvel ezelőtt érkeztem Kanadába. Talán Kanada nem volt tökéletes társadalom, de a világ többi részéhez viszonyítva itt a társadalom jólétben, szabadságban és racionális keretek között élt. Számomra mindez varázslatosnak tűnt.

Amikor valaki nem helyezelt valamit, az emberek egyszerűen megrázták a vállukat, és azt mondták: „Kérem, ez egy szabad ország!”

Mikor hallunk máshol ilyesmit?

A szívem majd megszakad az 1956-os szabad Magyarországért. Bizonyára emiatt vagyok megrögzött konzervatív.

Azért persze nem vagyok pesszimista. Kanada fényes jövő előtt áll, de a jövőhöz vezető út a sárga téglás úton, az ország múltján keresztül vezet. A többi út kivétel nélkül zsákutca.

Elaine Kalman Naves

író, újságíró

1947-ben zsidó családban születtem Budapesten. A II. világháborúban anyám és apám családja meghalt, ők ketten pedig nagy árat fizettek az életükért. Amikor az 1956-os forradalom után el kellett hagyni a hazánkat, harmadik osztályos általános iskolás voltam. 1957-ben Londonba menekültünk, ahol beleszerettem az angol nyelvbe. Amikor pedig Kanadába bevándoroltunk, és két évvel később Montrealban letelepedtünk, gyűlöltém mindent: a fagyos időjárást, az undok külvárosi lakásunkat, és azt is, hogy franciául kellett tanulnom.

Az egyetemen kanadai történelemre szakosodtam, de még évtizedek múlva is Európába vágytam. Furcsa ellentmondás, hogy Kanadát éppen akkor szerettem meg, amikor *Út Vajába: egy magyar zsidó család mindennapjai* (Journey to Vaja: Reconstructing the World of a Hungarian-Jewish Family) című könyvem megírásához végeztem kutatásokat. A felmenőim egy olyan országban telepedtek le, amely hűségüket és hazaszeretetüket gyűlölettel és üldöztetéssel hálálta meg.

Ám a szüleim gyermekként, akaratom ellenére magukkal hoztak ebbe az országba, ahol a több kultúra iránt érzett, együttes elkötelezettség megbecsült érték. Örökké hálás leszek!

Zoltan Kalman
klarinétművész, egyetemi tanár

Már elismert hivatásos klarinétművész voltam Magyarországon még mielőtt feleségemmel és két gyermekemmel 1989-ben Kanadába jöttünk. Mivel magam is egy totalitáriánus berendezkedésű kommunista országban nőttem fel, úgy érzem, gyermekeimet egy olyan országban szeretném felnevelni, ahol a szabad véleménynyilvánítás és a jólét nem kiváltság. Miután Kanadába érkeztem, azonnal ráébredtem, hogy ez az ország valóban szívesen fogadja, és örömmel látja a bevándorlókat.

Köszönöm Kanadának, hogy lehetővé tette számomra, hogy magyarságomat, szokásaimat és a magyar kulturális hagyományokat itt is megtarthassam. Úgy érzem, én is tartozom annyival Kanadának, annak az országnak, amelyik támogatott és segített abban, hogy álmaimat valóra váltsam, hogy én is valami értékes dologgal járulok hozzá a kanadai nemzet fejlődéséhez. Szerencsére itt, Kanadában is ugyanannak a foglalkozásnak – jobban mondva szenvedélynek élhetek –, mint amit korábban Magyarországon is űztem.

A Magyarországon és Kanadában megszerzett szakmai tapasztalatot és tudást igyekszem közönségem és hallgatóim javára fordítani. Meg vagyok győződve arról, hogy így a közönség és a hallgatók is ráébrednek arra, hogy milyen nagyszerű országban élnek. Megtiszteltetés és kiváltság kanadai állampolgárnak lenni, és a dél-ontarioi közösség tagjaként élni.

Istvan Kantor, fedőneve: Monty Cantsin Amen
neoista lázadó és mozgóképalkotó, a 2004 Governor General's Award for Visual and Media Arts díj birtokosa

Bámulom a felhős eget és a mélykék vizet, miközben a Duna-parton üldögélek, és népdalokat dúdolok a fuldokló halaknak. Hirtelen – mintha egy hatalmas és váratlanul lesújtó villám csapott volna belém – megszáll a neoizmus szelleme. Aztán megkezdem utamat: egy játék pisztollyal hadonászok, aztán Rosinante bordáit érzem a sarkam alatt. Egy szó nélkül lelécelek, még szegény halaktól sem köszönök el. Budapest. Paris. Montreal. Portland. San Francisco. London. New York. Berlin. Toronto. „Miért léptél le?” A válaszom tulajdonképpen nevek hosszú sora. Ízelítőnek itt van egy pár: Ady Endre, Kassák, Kerouac, Bob Dylan, Leonard Cohen, Che Guevara, Tamkó Sirató Károly, Petőfi, Buddha, Bartók, Drakula gróf, David Zack, John Lennon, Frida Kahlo, a Squat Színház, a Sex Pistols. Az ő szellemiségük készítetett erre. Annyi szellem vett körül, hogy hirtelen nem is ismertem fel őket. De a hangjukat tisztán hallom még most is!

„Gyerünk, István, csak így tovább!”

Mary Kenedi zongoraművész

1956-ban a nemes lelkű Kanada befogadott engem és szüleimet, Magyarországról érkező menekülteket. Kanada adott nekünk új életet, és biztosított számunkra határtalan lehetőségeket. A szüleim integrálódtak a kanadai társadalomba, így mint vállalkozók sikereket értek el. Példájukat követve zongoristaként és zenészként – művészi adottságaimat kamatoztatva – én is ki akartam venni részemet Kanada építéséből.

Úgy érzem, a legkevesebb, amit ezért a csodálatos országért köszönetképpen tehetek, az az, hogy oktatói és előadói munkám révén ápolom kultúráját. Nagy örömmel terjesztem szülőhazám, Magyarország gazdag zenei örökségét egy olyan társadalomban, amely a világból érkező minden kultúra irányában nyitott. És persze boldogan segítem a kanadai zeneszerzőket is a nemzetközi színtereken és Kanadán belül is, hiszen így megmutathatjuk, hogy Kanadának is vannak olyan értékes kulturális kincsei, amelyekre méltán büszkék lehetünk.

Dr. Veronica Suzanne Lacey, PhD a The Learning Partnership elnöke és vezérigazgatója

Kanada nagylelkűen befogadott engem és a családomat, és szívesen látta a hozzánk hasonló magyarokat is, akik a félelem és a bizonytalan jövő elől menekültek ide. Kanadában elfogadást, az emberi méltóság tiszteletét, mindenki előtt nyitva álló lehetőségeket és – mindenekelőtt – reményt találtunk.

Kanada a mai napig is emberek tízezreit fogadja be, akiknek a túlélés reményében el kell hagyniuk szülőföldjüket. Itt nincs csengőfrász, nincsenek rettegett hatóságok és hivatalok, és nincs besúgás sem. Itt a gyermekeinkre más jövő várt, mint Magyarországon.

Hogy milyen sorsom volt bevándorlóként Kanadában? Nagyon jó! Tanítottam, a tanulás fontosságát hirdettem, új lehetőségeket teremtettem, és a tanítványok jövőjét egyengettem. Az iskolákban sok olyan fiatallal találkoztam, akiknek egyetlen vágyuk az volt, hogy valahova tartozhassanak: ugyanakkor persze egy új nyelvvel és egyben egy új kultúrával is birkóztak. Tanárként, tanulmányi igazgatóként és helyettes államtitkárként megmutattam, mit is érhet el egy bevándorló Kanadában. Örökké hálás leszek azért, amit a családom és én Kanadától kaptunk. De legfőképpen azért vagyok hálás, mert elmondhatom magamról, hogy a sors abban a kegyben részesített, hogy kanadai lehetek.

Robert Lantos **filmproducer**

Anyám orvos szeretett volna lenni. Apám vállalkozó volt, a nulláról indult: saját üzleti vállalkozását szerette volna felépíteni. Hazájuk, a fasizmus, a nácizmus, a világháború és a kommunizmus járma alatt nyögő Magyarország összeesküvést szőtt ellenük. Anyám álmait az egyetemi numerus clausus rendelkezései törték derékba, apám vállalkozását pedig kétszer kobozta el az állam. Magyarország megghiúsította és szétzúzta álmaikat.

14 éves voltam, amikor Montrealba jöttünk. A hétvégéken szüleimmel együtt szeleteltem a kenyeret, a szalámit és a sajtot a Victoria Avenue-n lévő kis élelmiszerboltban. Közben pedig arról álmodoztam, hogy egyszer majd híres és elismert ember lesz belőlem, ihletett alkotó, és hogy aztán ily módon én magam is megihletek másokat. Ezek olyan távoli álmok voltak, hogy inkább megtartottam őket magamnak: féltem, hogy mások kinevetnek.

És ezek az álmaim egyesével végül mind valóra váltak. A szüleimet ugyanakkor minden magyarországi történelmi fordulat újból megviselte. Nekem viszont a család új hazája, Kanada, igazi társam és szövetségeselem lett, akinek az álmaim megvalósulását köszönhetem. Oh, Kanada!

André Link **filmproducer**

Tudnak még nekem mondani egy másik olyan országot, ahol a holokauszt szörnyűségeit túlélő embert tárt karokkal várják, és ahol a szabad és demokratikus társadalom előnyeit arra tudja fordítani, hogy időt és energiát nem kímélve annak a kedvtelésének élhet, amit szeret, a filmgyártásnak? Munkám során alkalmam volt számos híres kanadai filmmel dolgozni, akik mind egyetértenek abban, hogy Kanadát valójában sokszínűsége és a népesség etnikai változatossága teszi naggyá, és ennek köszönhető az is, hogy itt a kreativitásnak semmi sem szab határt.

Örökké hálás leszek a kanadai kormánynak a bevándorlók felkarolásáért. Számomra és még sok más hasonló ember számára ez tette lehetővé, hogy Kanadában, ebben a csodálatos országban, ahol az elmúlt ötven évet szerető feleségemmel, Truival leéltem, biztonságos hazára leljünk, és hogy a gazdasági felvirágzás mellett az ország kulturális és intellektuális értelemben vett jólétéhez is hozzájárulhassunk.

Tamas Mihalik
a Tom's Place című férfi divatház tulajdonosa

Amikor az 1956-os forradalom kitört, négy hónapos voltam, amikor pedig végre kiköltözhettem Kanadába az édesapámhoz, akkor már 12 éves is elmúltam. A magyarországi osztálytársaim mind azt gondolták, hogy Kanadában kolbászból van a kerítés, és hogy azonnal milliomos leszek. A valóság ezzel szemben az volt, hogy édesapámnak használtruha-üzlete volt a torontói Kensingtonban, és nagyon is közepszerű életünk volt.

A kensingtoni piacnegyedben igazán otthon éreztem magamat. Valójában nagyon sokféleek voltak ott az emberek: más-más országból érkezett, különféle vallású és nemzetiségű emberek dolgoztak itt békében egymás mellett azt remélve, hogy a családjuknak talán majd jobb jövő jut.

Amikor serdülő voltam, mindig arról álmodoztam, hogy egyszer majd nekem is lesz Levi's farmerem, és hogy saját ruhaüzletet fogok nyitni. Az édesapám által megteremtett használtruha-üzletre támaszkodva végül egy mára már jól ismert ruhaházat alakítottam ki.

Hálás vagyok Kanadának, mert befogadott, és mert lehetővé tette, hogy az álmaimat megvalósítsam. Bár még ma sincs Levi's farmerem, azért büszke vagyok arra, hogy annak az országnak vagyok az állampolgára, amelyik oly sokat tett egy sereg emberért. Köszönöm, Kanada!

George Mihalka
filmproducer

Magyarországon születtem.

Szüleim bátorságából

Kanadában élek.

A négyéves szemével néztem

A tankokat, amint végiggördültek utcánkon.

Ötven évvel később,

Nézem, amint a Mount Royal aranyba vált az őszi fényben.

A négyéves fülével hallottam,

Amint szüleim és nagyszüleim szorongva suttoztak,

S nem értettem,

Miért tiltották, hogy azt mondjam, amit otthon hallottam,

Bárki is kérdezze.

Ötven évvel később,

Hallgatom, amint különféle vélemények büszkén kimondatnak, harcot vívnak

Mindenfelé mari usque ad mare.

A négyéves eszével próbáltam

Megérteni a szabadság eszméjét,

És hogy miért volt nélküle lehetetlen élnem.

Ötven évvel később ezt megértem,

De itt
Sosem kellett szabadság nélkül élnem.
Ötven évvel ezelőtt,
Sok bátor ember életét adta,
Hogy megszerezze, amit oly nagylelkűen
Új hazámban kaptam.
Örökké hálás vagyok a magyarok áldozatért,
Ami nélkül nem lehetnék
Québeci és
Kanadai és
Szabad.

Peter Munk
a Barrick Gold Corporation elnöke

Mivel a két világháború között Magyarországon nőttek fel, alkalmam volt első kézből megismerkedni a faszizmus embertelenségével. Ez az élmény meghatározóvá vált számomra, és arra ébresztett rá, hogy a valóban elkötelezett emberek tényleg meg tudják változtatni a világot. 1952-ben diplomáztam a Torontói Egyetemen mérnök szakon, és úgy éreztem, az üzleti világban változást tudok majd elérni: számos nemzetközi vállalkozást hoztam létre, köztük a kanadai Barrick Goldot, a világ legnagyobb aranybányászattal foglalkozó vállalatát.

Úgy gondolom, az adakozás része a civil társadalomnak. Kanadát pedig éppen hogy az önkénteskedéssel párosuló adakozás tette naggyá. Jelentős mértékben tudtam magam is adakozni, mivel sikerült valóra váltani azokat az álmaimat, amikkel Kanadába érkeztem. Nagyon büszke vagyok a Munk Nemzetközi Oktatási Központ létrehozásában betöltött szerepemre, ami hozzájárult a Torontói Egyetem nemzetközi kutatás és oktatás terén elért renoméjának emeléséhez. 1997-ben sikerült két nagy összegű adomány segítségével létrehozni a kitűnő szakmai színvonalú, nemzetközileg is elismert Peter Munk Szívklinikai Központot, ami a Torontói Kórházban működik.

Ödön I. Panek, CMA és Yvonne Panek

Szívből jövő hálánkat szeretnénk kifejezni annak a csodálatos és gyönyörű országnak, Kanadának, amely új hazánk lett. Kanada biztosította számunkra a szabadságot és a lehetőségeket, hogy álmainkat valóra válthassuk.

Kemény munkával lehetőségünk nyílt arra, hogy félelem nélküli boldog életünk legyen, és hogy gyermekeinket felnevelhessük. Ezt a felbecsülhetetlen ajándékot minden körülmények között meg tudunk őrizni gyermekeink és unokáink számára.

Az olyan szervezetek, mint a Kanadai ENSZ Társaság, az UNICEF vagy a Harold Crabtree Alapítvány égisse alatt végzett önkéntes munka, valamint a National

Arts Centre és a Banff School of the Arts támogatása révén a magunk lehetőségei szerint megpróbáltunk valamit visszajuttatni Kanadának abból, amit tőle kaptunk, és egyúttal a különböző kultúrák közötti párbeszédet is előmozdítottuk.

***Dora de Pédery Hunt, Officer of the Order of Canada, R.C.A., O. Ont.
szobrász, tervező***

Egy olyan dolgot fogok elmesélni, ami – ha igazán hiszünk benne – olyan lehet, mint az igazi varázslat.

Ha egy érmét a kezünkbe vesszünk, a hűvös érme lassan átveszi a kéz melegét, és az ember úgy érzi, az érme és ő eggyé válik. Ha megérintjük az érme felszínét, és megdörzsöljük egy kicsit, akkor rájövünk, hogy a felszín csak egy réteg, egy álca. Az igazi élet pedig csak az álca alatt kezdődik. De vigyük csak az érmét az ablakhoz, ahol a fény játszik rajta: minden pontjáról máshogy verődik vissza a fény. Ez a fényjáték még az érmén lévő alak arckifejezését is megváltoztathatja, vagy éppen életre keltheti az érmén rajzolt tárgyat. De az érmének csak egy pöccentés kell az ujjunkkal: egy más megvilágításban a fényjáték is megint csak különböző lesz.

Az érme így nem pusztán egy élettelen fémdarab: ez az illető saját érméje, amit ő maga – és csakis ő maga – kelthet életre.

Ez az igazi varázslat!

***John Polanyi, Nobel-díjas
a Brenda Bury által megformált mellszoborral***

A szüleim bár mind a ketten Budapesten születtek, az 1956-os történelmi események előtt már negyven évvel elhagyták Magyarországot. Ettől ellenben még nem hagyta őket hidegen az 1956 októberében Magyarországon lezajlott forradalom, és angliai otthonukból követték a fejleményeket.

Pont ebben az évben érkeztem én is Torontóba, hogy a számomra felkínált első tudományos állást betöltsem. Egész szakmai pályafutásom alatt ezen a helyen dolgoztam. Az iroda ajtaján megjelenő magyar név számos kíváncsi tekintet vonzott a többségében angol-skót származású munkatársakat foglalkoztató intézményben, és persze a Magyarországról újonnan érkező magyar bevándorlókat is mágnesként húzta magához.

Életem során két ország vendégszeretetét élveztem: Kanadáét, ahová a szüleim bevándoroltak és Magyarországot, ahonnan eljöttek. Ám Magyarországot nem lehet örökké elhagyni vagy elfeledni! De miért is kellene, amikor egy olyan válogatott társaság tagja lehetek, mint a kanadai magyarok közösségéé?

Anna Porter, Officer of the Order of Canada író, kiadó

Kanadába szerencsés módon a tél elején érkeztem. Az Ontario-tó felől jövő szél egyre csak árasztotta szét a hideget Toronto belvárosának szürke útjain. Az összes vagyonom egy fületlen kék bőrönd és annak tartalma volt. Tényleg szerencsés voltam, mert a kanadai télnek megvan az a jó szokása, hogy az embereket a fűtött szobába kényszeríti, ahol könnyű velük megismerkedni. Már a nyár előtt ráébredtem, hogy ez a hely elég meleg és kellemes: tehát maradhatok.

Azon a nyáron történt, hogy a Jack McClelland, Kanada legnagyobb kiadója, vezető szerkesztőt keresett, én pedig addigra már beleszerettem a kanadai irodalomba. Gabrielle Roy, Stephen Leacock, Lucy Maud Montgomery, Robertson Davies, Margaret Laurence, Mordecai Richler, Margaret Atwood, Matt Cohen, Earle Birney, Irving Layton, Leonard Cohen, Al Purdy, Michael Ondaatje, Farley Mowat.

Mi lehet egy ilyen állásnál tanulságosabb a kanadai állampolgárság szempontjából?!

Még valamit el szeretnék mondani. Amikor a Georgian öbölbeli ütött-kopott stégünkön ülök, és a gyerekeim nevetését hallom, mindig eszembe jut, mennyire boldog vagyok, hogy nem kellett végigélniük egy forradalmat, és hogy most szabad, reményteli és gondtalan kanadai polgárok lehetnek.

Anna Sandor szövegkönyvíró

Amikor édesanyám és én elszöktünk Magyarországról, csak két kincset vittem magammal: a plüssmackómat, amit még édesapámtól kaptam, mielőtt meghalt és egy operákról szóló könyvet, amivel a hetedik születésnapomon leptek meg. A mackó a határnál elveszett, a könyv pedig az a könyv, amit a képen a kezemben tartok. Azt kérdezik tőlem, hogy számomra mi is Kanada? Amit számomra jelent, az mind ott látható a fényképen! Ahhoz, hogy művész lehessek, biztonságra volt szükségem – vagy legalábbis arra, azt képzeljem, biztonságban vagyok –, hiszen biztonság tulajdonképpen nem is létezik. Ezt kaptam Kanadától – a biztonságot! Kanada tette lehetővé számomra, hogy ijedt kislányként egy könyvbe kapaszkodhassam, amely számomra az álmaidat és a képzeletbeli világot jelentette. Kanada tette lehetővé, hogy ez a kislány növekedjen, hogy tudást szerezzen magának, amit senki sem vehet el, amit senki sem kérhet vissza, és amit senki sem tüzelhet el. A könyv az enyém volt. Akárcsak akkor a jövőm. És ezért a nagyszerű ábrándért örökké hálás leszek ennek az óriási, gyönyörű országnak.

Julia Sereny
filmproducer, Sienna Films

Egy őslakos asszony egyszer megkérdezte tőlem, valaha is eszembe jutott-e, hogy Magyarországra visszatérjek. Bár némileg furcsának találtam az ötletet, rádöbbsentem, hogy az ő felfogása szerint nekem van egy másik hazám is. Bár a családom magyarországi életútja meglehetősen vészterhes volt, az angyalok azért gondot viseltek rájuk. Szapliczky Anna egyike volt azon angyaloknak, akik 1944 és 1945 között életüket kockáztatva bújtatták anyámat és nagyanyámat. Kanada új életet adott a családomnak és olyan jövőt, amelyben én felnőhettem, kiteljesedhettem, és magam is családot tudtam alapítani. Mérheterlenül hálás vagyok azért, hogy egy olyan kis közösséghez tartozom, amely Kanadát hazájának mondhatja.

Kanadának megvan a saját történelme: az őslakosok története és erőszakos kitelepítésük valójában nem más, mint egy jól ismert történelmi téma egyik változata. Világunk kicsi, és számos ponton összefügg: éberem kell örködnünk felette!

Andrew Simon
nyugalmazott tudósító

A szüleimmal együtt léptük át a Magyarországot fojtogató szögesdróthálót, amikor 11 éves voltam: Kanadába mentünk szerencsét próbálni. Nagyon hálás vagyok a szüleimnek, hogy pont Kanadát választották! Ennek az országnak – és főként a kanadai rádiózásnak – köszönhetem, hogy a kreativitásomat szabadjára engedhettem, hogy próbára tehettem merészségemet, és hogy a hallgatónak élhettem.

Számos helyen indítottam új műsorokat, illetve irányítottam rádióállomások munkáját. Az általam létrehozott, leghosszabb életű műsor, a CBC Rádión már negyven éve futó *Cross Country Checkup* (Közéleti beszélgető) szó szerint összehozta egymással a kanadaiakat: a műsor révén a saját maguk által fontosnak vélt gondolataikat másokkal is megoszthatják. Amíg a Radio Canada Internationalt irányítottam, beindult a naponta Kínában mandn

Hiába vonultam nyugállományba, ugyanolyan elfoglalt vagyok: kedvtelésből fordítok, és emellett szabadúszó fordítóként is tevékenykedem. (Franciából és magyarról fordítok angolra.)

Dr. Peter Simon, PhD
a Royal Conservatory of Music igazgatója, a zenetudományok doktora

Az 1956-os forradalom sok mindent megmutatott és megtanított nekünk a világ ingatag egyensúlyáról: megtapasztaltuk az élethez való ragaszkodást, az ideológiák erejét, az emberiség mindent elsöprő önrendelkezésre és szabadságra irányuló vágyát és azt is, hogy mi az ára annak, ha egyesek a nemzeti érdekeiket az egyetemes emberi

lét fölé helyezik... A forradalom után mindenki úgy érezte, hogy ezúttal a történelem világméretű igazságtalanságot szült.

A magyarországi – erkölcsi értelemben romboló hatású – eseményekkel összevetve Kanada maga volt a megtestesült paradicsom. Kanada történelmét kevésbé szövik át a politikai manipulációk, az erkölcsi megalkuvás és az állandó helyezkedés kényszere, amire egy apró államnak mindig is szüksége lehet annak érdekében, hogy polgárait megvédhesse. Kanada mindig is az emberi jogok és méltóság, a jogrend és a demokratikus kormányzás elkötelezett híve volt.

De Kanada egyedülálló és legfontosabb tulajdonsága állampolgárainak sokszínűségében keresendő. Azokban az emberekben, akik mind-mind átvettek valamit a többiek tulajdonságaiból és jelleméből.

Elvis Stojko olimpiai helyezett, műkorcsolya világbajnok

Kanadában születtem, de európai vér folyik az ereimben. Édesanyám elbeszéléseiből tudom, hogyan jött el Magyarországról. Anyám arról is beszélt, milyen nehéz volt a családjától elszakadnia. Csak akarateréjének és lelkierejének köszönhető, hogy ezt az időszakot átvészelte. Anyám ezen két jó tulajdonságát én is örököltem. A karrierem arra épült, hogy egyrészt megvalósítsam azt, amit teljesíteni tudok, másrészt pedig, hogy mindig legyen erőm azt megtenni, amit helyesnek tartok. A gyerekeimnek egy nap ugyanígy meglesz a kellő elszánásuk és büszkeségük, hogy kiálljanak amellest, amit helyesnek gondolnak.

Szabadságot az emberiségnek!

Emőke J. E. Szathmáry, C.M., PhD, F.R.S.C. a University of Manitoba rektora, antropológus

A szüleim Kanadát választották, Kanada pedig a családomat. Kanadában nőttek fel: ez az ország és a lakosai viselték gondomat. Az első osztályt egy kétszobás falusi iskolában kezdtem Ontario egyik dohánytermelő vidékén, és a számomra tanulás a Manitobai Egyetemensemértvéget. Hiszek a tanulás erejében, de az életpasztautomat nem csak a tanórai tanulásnak köszönhetem. A 60. születésnapomkor kezdtem el kutatásaim megtanítottak arra, hogy tiszteljem a tél ijesztő hatalmát és a hosszú nyári félhomály szépségét. A diplomaosztó banketten a Dene indián törzs diákjainak dalai mindig újra felébresztik bennem a törzs iránt érzett vágyakozásomat, éppúgy, ahogy az édesanyám által dúdolt dalok egy másik nép és más kultúra iránt érzett érzéseimet kavargatják fel. Egy nyári napon Saskatchewan egyik falujában egy temetőt találtam, ahol magyar feliratú sírkövekre bukkantam, a faluban lévő apró műemléktemplomban elhelyezett vendégkönyvben pedig az Észak-nyugati Területekről származó Dogrib törzs néhány tagjának aláírását láttam meg. Azon a napon a világ számomra az az egy kis falu volt: a múltam és a jelenem egyszerre volt jelen az én fogalmaink szerint a világot jelentő Kanadában.

Gabor Szilasi
fotóművész, tanár

Kanada segített számomra abban, hogy régóta dédelgetett álmomat és vágyamat, hogy fényképész legyek, megvalósíthassam.

Az 1950-es évek elnyomórendszerre épülő Magyarországról érkeve nem kis időbe telt, mire megszoktam, hogy ha elmondom, valójában mit gondolok, nem kell megtorlástól tartanom. Kanadában kezdetben főként a lehetőségek szabadsága, a demokratikus intézmények és az életszínvonal ragadott meg.

Magammal kapcsolatban mind az angol-, mind pedig a franciaajkú kanadaiak részéről nagyon nagy nyitottságot és elfogadást tapasztaltam. Így történt, hogy végül egy ontarioi asszonyt vettem feleségül. Fotóművészeti alkotásaim legnagyobb része Québec tartományt és az ott lakókat örökíti meg.

Mindig is törekedtem arra, hogy munkám révén valamit visszaadjak abból, és ne egyszerűen természetesnek vegyem mindazt, amit Kanadától kaptam.

Károly Stephen Sziládi
hegedűművész, pedagógus, a Canada's National Arts Centre Orchestra zenekar alapítója és tagja

1956. október 23-át írunk. Sziládi Ferenc magához veszi a gépfegyverét, elrejtí a ballonkabátja alá, és elindul Budapestre, hogy a szabadságharcosokhoz csatlakozzon. November elején szovjet tankok százai lépik át a határt. Sziládi Ferencnek és családjának nincs más választása, mint hogy szeretett hazájukat hátrahagyva menekülnek. Két kis bőrönd és két apró gyári hegedű társaságában hagyják el Magyarországot. Az egynapos ausztriai és a négyhónapos angliai tartózkodás után a Sziládi család hírt kap arról, hogy Kanada engedélyezi magyar menekültek telepedését.

1957 hűvös márciusában a Sziládi család végül az Ontario tartománybeli Kingstonban telepedik le. 1969-ben Károly – többekkel közösen – megalapítja a National Arts Centre Zenekarát. Az idősebb Károly méltán büszke fiára, az ifjabb Károlyra, az ötvenhatosok második generációjára, aki szintén profi zenész lesz.

A Sziládi család mindig is hálás volt a szabadságért és a lehetőségekért, amit a mesés Kanadától kapott: attól az országtól, ahol az ember tényleg valóra válthatja álmait.

Andrew Telegdi, Privy Councillor a Kitchener-Waterloo választókerület parlamenti képviselője

Amikor 1957. június 17-én Kanadába érkeztünk, pontosabban leszálltunk a vancouveri repülőtéren, szép tavaszias időjárás volt.

Élénken él emlékeimben az út, amit a repülőtérrel a kikötő mellett elhelyezkedő bevándorlási irodába taxival tettünk meg. Csakúgy, mint több millió más-más országból érkező bevándorló, a szüleim is éppen azon tűnődtek, hogy vajon jól döntöttek-e. Vajon a család gyökeret ereszt és virágozni kezd-e az új talajon?

Azon a nyáron az Észak-Vancouverben élő, öttagú Hay családnál laktunk. Még mindig emlékszem, hogy milyen kedvesek voltak, és hogy mennyire segítettek minket a beilleszkedésben.

Érdekes egybeesés, hogy testvéreim, Paul és Margaret és én is, a Waterloo Egyetemre jártunk, amit 1957-ben, tehát pont abban az évben alapítottak, mint amikor Kanadába érkeztünk.

Néhai szüleim, Nóra és Sándor, végtelenül hálásak voltak azért, hogy családunkat Kanada befogadta, és hogy számunkra lehetőségeket teremtett.

George W. Vari, Privy Councillor, Officer of the Order of Canada és Dr. Helen Vari, C.L.H. emberbarát adományozók

Ebben a végtelen lehetőségeket kínáló országban a csodálatos Kanada és az itt élő, jókedvű, tehetséges és igazán nagylelkű emberek hihetetlen jósággal vettek körül minket, bevándorlókat. Erkölcsi kötelességünk, hogy ezért viszonzásul új hazánk iránt érzett lojalitásunkat úgy mutassuk ki, hogy becsületes és jogtisztelő polgárok vagyunk, akik tisztelik az új hazában meghonosodott szokásokat.

Mi, első generációs bevándorlók gazdasági és politikai megfontolásokból hagytuk el óhazánkat, és tudásunkon kívül semmi mást nem hoztunk magunkkal. Kanada tárt karokkal várt minket, és minden rendelkezésre álló lehetőséget nyitva hagyott számunkra. Hamar ráébredtünk, hogy ebben a végtelen lehetőségeket tartogató demokráciában számunkra egyedül a képességeink szabnak határokat. Céljaink elérésében pedig a tanulás volt a legfontosabb eszköz. Ezért is fontos az oktatás a mai kanadai fiatalok számára és egyben az ország jövője szempontjából is. Hiszen nyugtalan világunkat kizárólag a tanulás-tanítás révén tudjuk megmenteni. Ezért is külön öröm számunkra, hogy számos vezető kanadai egyetem képzését segíthetjük.

Kanada csodálatos jövő előtt áll: az itt megteremtett jólét, az ország nagy kiterjedése és alacsony népességszáma mind-mind Kanada további sikerének és jövőjének záloga. Kanada a világ legjobb országa, és egy nap akár a világ vezető állama is lehet. Törekedjünk mindnyájan arra, hogy együttesen ezt a célt elérhessük, és hogy az összes kanadai polgárnak jólétet teremthessünk!

Tom Wappel
a Scarborough Southwest választókerület parlamenti képviselője

1950-ben születtem Torontóban. Az édesapám Wappel László 1917-ben Pozsonyban született, édesanyám, Breckner Margit pedig az erdélyi Belényesen 1921-ben. Első diplomámat a Torontói Egyetemen szereztem, aztán pedig jogot tanultam a kingstoni Queen's Egyetemen. Anyanyelvem magyar. A szüleim és a nagyszüleim büszkéek voltak arra, hogy egy ezeréves, méltán megannyi sikerrel és eredménnyel rendelkező nemzet tagjai lehetünk. Ennek ellenére mindig elmondták, hogy számukra – és persze később számomra is – Kanada biztosított korlátlan lehetőségeket. 1988-ban bekerültem a Kanadai Alsóházba: én voltam az egyetlen olyan magyar származású képviselő, akinek ez megadatott. És én voltam egyben az a képviselő is, aki az Alsóház falain belül első ízben beszélt magyarul. Később megalapítottam a Kanada-Magyarország Parlamenti Baráti Társaságot, és a kanadai országgyűlési képviselők egy csoportja számára – saját költségen –magyarországi látogatást szerveztem 2000-ben. Jelenleg az Információs, Személyiségi Jogi és Etikai Állandó Bizottság elnöke, a Kanada-Kínai Törvényhozói Társaság társelnöke és a Kanada-Magyarország Parlamenti Baráti Társaság elnöke vagyok.

Judy Young Drache
nyugalmazott köztisztviselő, a Canada-Hungary Educational Foundation elnöke

Az élet sokszor a szerencsén múlik. A véletlennek köszönhetően 1957 elején Magyarországon születtem. A sors úgy hozta, hogy menekültként Angliába érkeztem, ahol kitűnő oktatást kaptam: három boldog évet töltöttem Oxfordban. 1967-ben Kanadába is a véletlen hozott: egyetemi hallgatóként a McGill Egyetemre jártam, aztán pedig úgy döntöttem, végleg Kanadában maradok. Az a 25 év, amit köztisztviselőként Kanada multikulturális politikájának megvalósításával töltöttem, csodálatos élmény volt számomra, a közép-európai szkepticizmussal megáldott asszimilálódott angol számára.

Szeretem Kanadát, az általam választott országot az itt élők sokféleségeért, a bevándorló, illetve a már itt született állampolgárok számára garantált szabadságjogokért, valamint azért, mert itt mindenki önmaga lehet: alkothat és gazdagíthatja az országot. Remélem, hogy a nemrég életre hívott Kanada-Magyarország Oktatási Alapítványon keresztül az általam érzett hálát is kifejezésre tudom juttatni. Örülök, hogy a lányaimat Kanadában neveltem fel, és kíváncsian várom, hogy ők és a már Kanadában született unokáim mivel gazdagítják majd Kanadát.

Elhunyt magyarok

Loránd Fenyves (1918-2004)

A budapesti születésű Loránd Fenyves 1965-ben kezdett el tanítani a Torontói Egyetemen. Zenészként és oktatóként a kanadai zenei életre gyakorolt hatása szinte felbecsülhetetlen. Többek között a Jeunesses Musicales társulatban és a National Youth Orchestra of Canada zenekarban, illetve olyan oktatási intézményekben, mint a Torontói Egyetemen, a Banff School of Fine Arts főiskolán és a Royal Conservatory of Music konzervatóriumban (Torontó) oktatott, ahol fiatal zenészek tanáraként hosszú évekre meghatározó szerepet töltött be a kanadai zenei életben. Loránd Fenyves elismert hegedűművészként számos nagy sikerű nemzetközi koncerten is fellépett.

Fénykép: V. Tony Hauser, 1974.

John Hirsch (1930-1989)

A Magyarországon született John Hirsch 1947-ben, közvetlenül a szörnyű rombolást hozó II. világháború után érkezett Winnipegbe. Hirsch a Manitobai Egyetemen végzett, és egyik alapítója volt a Manitobai Színházi Központnak. Később a Kanadai Rádió- és Televízió-társaságnál (CBC) a drámaszekció vezetője lett. Megalakuláskor a National Arts Centre Színházi Tanácsadó Testületének meghatározó tagja volt. Energikus vezetőként és színházi igazgatóként John Hirsch a kanadai színházi életben is felbecsülhetetlen szerepet töltött be.

Fénykép: David Street/Stratford Festival Archívum.

Clara Lichtenstein (1860-1946)

Clara Lichtenstein zenész családban született Budapesten. A legenda szerint maga Liszt is tanította. 1899-ben érkezett Montrealba, ahol megalapította a Royal Victoria College zenei tanszékét. Később a McGill Konzervatórium igazgatóhelyettese lett, ahol 1929-ig a zongora, az ének, valamint a zenetörténeti és a zeneelméleti szakterület oktatásáért volt felelős. Többek között Ellen Ballon zongorista is az ő tanítványa volt. Munkássága a kanadai zenei képzés és zeneoktatás terén úttörő jelentőségű volt.

A fényképen: Clara Lichtenstein, Montreal, 1899. William Notman Studio/McCord Múzeum, Montreal (11-131245).

John Rékai és Paul Rékai (1914-1978) (1912-1996)

Az orvos végzettségű Rékai fivérek 1950-ben érkeztek Kanadába. 1963-ra a korábban 32 ágyat számláló torontói magánkórházukból alakult ki a modern, 180 ágyas Torontói Központi Kórház. A számtalan díjjal kitüntetett Rékai fivérek a betegellátásban is bevezették a többnyelvűséget és a multikulturalizmus jelenlétének elfogadását. Kiterjedt kutatást folytattak az újonnan érkezett bevándorlók étkezési szokásaival és enterális fertőzéseivel kapcsolatban. Torontóban még ma is működik a Rékai Központ.

A fényképen: Paul Rékai (balra) és John Rékai (jobbra), a fényképet Kati Rékai hozzájárulásával adjuk közre.

Kálmán Roller (1913-2004)

Kálmán Roller erdőmérnöknek tanult Magyarország. Kiemelkedő karrierjének a legjelentősebb állomása volt, hogy sikerült a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának oktatóit és hallgatóit az 1956-os forradalom után Kanadában együtt tartania. Segítségével Kanadában összesen 250 személy, hallgatók, oktatók és családjaik találtak otthonra a British Columbia Egyetemen (UBC), ahol tanulmányaikat és munkájukat folytatni tudták. A British Columbia Egyetemen megalapították a Soproni Kart, amelynek dékánjául Roller professzort választották. Roller professzor később a Kanadai Erdészeti Vállalatnál helyezkedett el kutatóként, és új hazájában, Kanadában számos eredménnyel gazdagította az erdészeti szakterületet és az erdészeti oktatást.

A fényképen: Kálmán Roller (középen) a Soproni Erdészeti Kar diákjaival magoncokat vizsgál. Balról jobbra: Stephen Hanoky, Julius Pech, Julius Kamondy és George Allen. 1960, a British Columbia Egyetem Archívumából (UBC1.1/11460-1).

Andrew Sarlos (1931-1997)

Andrew Sarlos Magyarországon hallgatott közgazdaságtant. Az 1956-os forradalomban való részvétele után Kanadában telepedett le. Mérlegképes könyvelőként a kanadai Bechtel and Acres Ltd-nél kezdett el dolgozni, később pedig a cég kereskedelmi banki ügyleteit irányította. 1974-ben befektetési tanácsadóként nem kevesebb, mint 500 millió kanadai dollár értékben kezelt befektetéseket. A számos befektetési és pénzügyi témájú kiadvány szerzőjeként is ismert Andrew Sarlos a Bay Street legendás alakja volt, aki gyakran adott elő egyetemeken és konferenciákon. Fénykép: The Globe and Mail Fényképarchívum.

Hans Selyé (Selye János) **(1907-1982)**

Hans Selyé mára híressé vált, stresszelméletét másodéves orvostan-hallgató korában kezdte el kidolgozni. Az általa felépített stresszelmélet hatására a gyógyszeres kezelés elmélete és gyakorlata is átalakult. Selyé a McGill Egyetemen (Montreal) tanított biokémiát, valamint a Montreali Egyetem Kísérleti Gyógyszerészeti és Sebészeti Intézetének igazgatója volt. Harminckilenc könyvet jelentetett meg, és Nobel-díjra is jelölték.

Fénykép: A.K. Cooper, 1964 (Canada Department of National Health and Welfare), Kanadai Központi Könyvtár és Levéltár (PA141507).

Zoltan Székely **(1904-2001)**

Bartók Béla híres hegedűversenyét közeli barátja, Székely Zoltán zenei portréjának ihletésére komponálta 1939-ben. Székely karrierje elején, tizenévesként Bartókkal együtt lépett fel. Székely 1937-től 1972-ig a Magyar Vonósnygyes első hegedűseként játszott, és ekkor vált ismertté. Később az albertai Banff Centre-ben kapott állást. Itt végezte szakmailag elismert munkáját egészen 2001-ben bekövetkezett haláláig.

Fénykép: V. Tony Hauser, 1975

Victor Tolgesy **(1928-1980)**

Victor Tolgesy 1951-ben érkezett Kanadába. A Canada Council által megítélt ösztöndíj segítségével 1957-ben egy évre visszatért Európába szobrászművészeti tanulmányait folytatni. Az Ottawa School of Art főiskolán tanított, és emellett maga is aktívan szobrászkodott. Legjelentősebb munkái között találjuk az 1967-es világkiállítás egyik szobrát, a torontói Magyar Szabadságemlékművet és az ottawai Byward piac épületében felfüggesztett McClintock álma című alkotást. Munkái ezen kívül a Kanadai Nemzeti Galéria gyűjteményeiben is helyet kaptak. Tolgesy a Royal Canadian Academy of Arts tagja volt.

A fényképen: Victor Tolgesy, 1970. A képet készítette: Grethe Tolgesy.

**A kiállítás az ottawai National Arts Centre és Peter Herrndorf
Elnök, illetve a Library and National Archives Canada
támogatásával jött létre.**

**Kanada Nagykövetsége köszönetét fejezi ki a következő
személyeknek és vállalatoknak:**

**Dr. Andrew Benedek
Béla Fejér, Fejer & Associates
Frank és Linda Hasenfratz, Linamar
Tom Mihalik, Tom's Place
Peter Munk, Barrick Gold**

**Feliratkozás a Nagykövetség heti elektronikus hírlevelére:
juharlevel@international.gc.ca**

**Kanada Nagykövetsége, 2007
www.kanada.hu**

Fordította: Bánhegyi Mátyás

**Government of Canada
Embassy of Canada**

**Gouvernement du Canada
Ambassade du Canada**